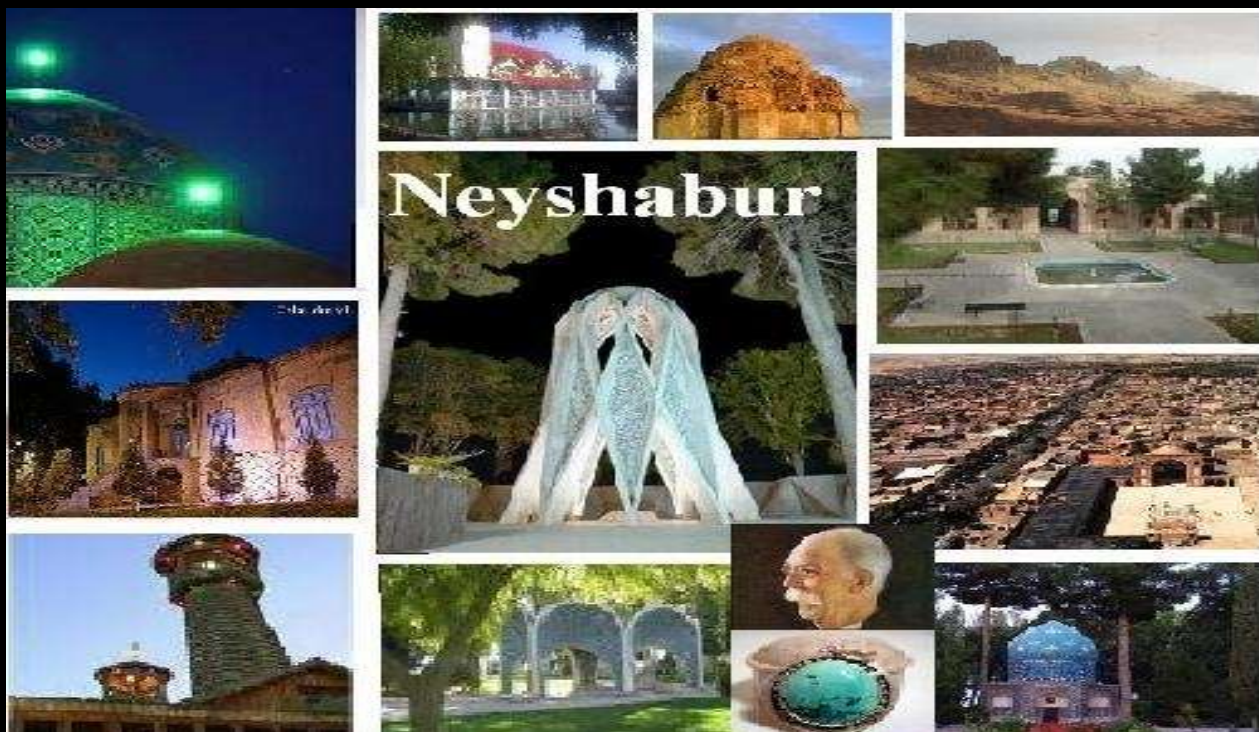

نیشابور* : دیار عطار و خیام . شهر قلدانهای مرصع . مدینه الرضا . شهر فیروزه

نیشابور یا نیشاپور یکی از شهرهای مهم خراسان بزرگ و استان خراسان رضوی در شرق ایران است که در دامنه کوه بینالود قرار گرفته است. نیشابور از مهم‌ترین مراکز جمعیتی، فرهنگی، گردشگری، صنعتی و تاریخی شمال شرق ایران به شمار می‌آید و به عنوان یکی از نمادهای تاریخ و فرهنگ ایران مطرح شده است فرمانداری نیشابور جز فرمانداری‌های ویژه در ایران است.

ریوند، نیسایه، ابرشهر، نیسابور، نشابور، شهر فیروزه، أمّ البلاد خراسان، شهر شادیاخ و مدینه الرضا از نام‌های قدیمی و دیگر شهر و منطقه نیشابور است. نیشابور در دوره ساسانیان، در حدود دهه‌های میانی سده ۱ سوم میلادی به فرمان شاپور اول تأسیس شد . در سال ۶۴۳ (میلادی) در زمان خلافت عمر بن خطاب فتح شد نیشابور برای بار نخست در دوره طاهریان و بار دوم در اوایل دوره سلجوقیان به عنوان پایتخت ایران انتخاب شده بود . و در

قرن یازدهم میلادی یکی از ده شهر بزرگ و پرجمعیت جهان بوده . شکوفایی و شهرت این شهر و منطقه ی آن بین سده‌های میانی ورود اسلام به خراسان تا دوره حمله مغول بوده و نیشابور در این سده‌ها پایتخت فرهنگی ایران شناخته شده‌است .

حوزه علمی این شهر در دوران طلایی اسلام یکی از بزرگترین مراکز و موطن بسیاری از دانشمندان، شاعران، صوفیان و دیگر بزرگان بوده‌است، از این شهر همواره به عنوان یکی از مهم‌ترین و بزرگترین مراکز و شهرهای تمدن و فرهنگ اسلامی یاد می شود. مسلمانان - به خصوص تعدادی از صحابه - در این شهر مسجدهای بزرگی را بنا کردند . نیشابور یکی از مراکز علم و دانش اسلامی و نوآوری در دوران طلایی اسلام، مخصوصاً در دوره خلافت عباسیان بود، اگرچه حمله مغول و تأثیرات پس از آن، به عنوان ضربه‌ای رکودکننده در تاریخ نیشابور و در پی آن تمدن اسلامی و ایران مطرح است. آنچه از نیشابور کهن باقی مانده‌است منطقه‌ای به نام کهن‌دژ ناحیه‌ای به وسعت ۳۵۰۰ هکتار، در جنوب شهر کنونی نیشابور است. نخستین پژوهش‌های باستان شناسی در نیشابور، از سال‌های ۱۹۳۵ و ۱۹۴۷ شروع شد و تا کنون نیز ادامه دارد. دو روز ۲۵ فروردین و ۲۸ اردیبهشت در تقویم ایران به نام دو تن از مشاهیر جهانی اهل نیشابور، یعنی محمد عطار و عمر خیام نامگذاری شده است . نیشابور در قرون وسطی و در دوران طلایی اسلام یکی از بزرگترین شهرهای جهان، رقیب ایرانی بغداد و قاهره در جهان اسلام و مرکز خراسان بود . در این دوران نیشابور از شهرهای شرق اسلامی به شمار می رفته که در دوره هایی از تاریخ اسلامی در علوم و توسعه آن جایگاهی ممتاز داشت. در این دوران نیشابور در عین حال که مأمّن ایرانی‌تباران بوده‌است مهاجرانی از بیشتر نقاط جهان اسلام پذیرفته بود. این مهاجرت از فتح نیشابور تا حمله غزها و مغول ادامه داشته‌است. توجه دانشمندان بزرگ به این شهر و اقامت در آن، نیشابور را به یکی از مهم‌ترین مراکز علمی آن دوران تبدیل کرد.

نیشابور در گذشته به وفور نعمت، جمعیت فراوان، عمارت‌های بسیار و باشکوه، معادن فیروزه، تعداد زیاد کاروان‌ها و کاروانسرای‌ها، رونق تجارت، کثرت مدارس و خانقاه‌ها، مساجد و کلیساها و تعداد بی شمار دانشمند و دیگر بزرگان مشهور بوده است . در اوائل دوره تمدن

اسلامی مرکز خراسان و قدیم ترین پایگاه علوم اسلامی در ایران نیشابور بوده است. در دوره خلافت عباسیان نیشابور از مراکز تصوف و اسماعیلیه در ایران و خراسان و مذهب اکثریت مردمش شافعی و حنفی بوده است.

لطافت هوا، آمادگی خاک و کانی‌های نادر (چون فیروزه، گوگرد، مس، نمک، گچ و...) موقعیت جغرافیایی این شهر که نیشابور را بر سر راه همه شهرهای خراسان و دیگر بخش‌های ایران قرار می‌دهد، امکانات اقتصادی، تجاری و فرهنگی ویژه ای فراهم آورده است که نیشابور را بدان مرحله از گستردگی رساند که در تمام ادوار پیش از حمله مغولان، آبادترین شهر خراسان و یکی از بزرگترین شهرهای ایران و جهان شود، چنان که پیش و پس از ورود اسلام به ایران، مرکز بزرگ مسیحیان ایران (نسطوری‌ها) و اقلیت کلیمیان بود و نیز پایتخت زرتشتیان به شمار می‌رفت. نشانه‌ها و شواهد امروزی که عبارت از خرابه‌های متعدد در اطراف شهر کنونی نیشابور است گستردگی این شهر را در زمان‌های قدیم، یعنی کهن شهر نیشابور را به خوبی نشان می‌دهد.

نیشابور یکی از پایدارترین شهرهای ایران و خراسان است که بر سر جاده ابریشم قرار داشته است. قدمت شهرنشینی و پایگیری این شهر را به دوره ساسانی و دوران شاپور اول نسبت داده‌اند. اما بر پایه پژوهش‌های باستان‌شناسی در نیشابور، این منطقه در هزاره سوم پیش از میلاد دارای ارتباط تجاری با دره سند در پاکستان و نیز منطقه بین‌النهرین بوده است و قدیمی‌ترین منطقه تاریخی و باستانی خراسان بزرگ است.

این شهر بدین علت که چندین بار در مواقع مختلف کاملاً ویران گردید کمتر مورد شناسایی قرار گرفته است. نیشابور چندین بار توسط زلزله ویران گشته. از قرن سوم تا اوت ۱۹۲۸ (میلادی) نیشابور در محاصره زلزله بوده است. در طول این مدت زلزله‌های ویران‌کننده بر روی سازه‌ها دگر ریختی زمین به طور متواتر بر گستره شهر نیشابور وارد کرده است.

اسلام دین اول نیشابور است. از سال ۶۴۳ میلادی که این شهر توسط مسلمانان بدون جنگ فتح شد تا کنون، اسلام دین اول مردم این شهر به شمار می‌رود. زبان اکثریت مردم نیشابور فارسی است. زبان ترکی خراسانی، کردی، کرمانجی و عربی نیز رایج است. هنرهای رایج در

نیشابور سفالگری، فرش بافی، فیروزه تراشی، کاشی کاری، نمدمالی و فرت بافی است. در بهمن ماه ۱۳۸۹ نیشابور در شبکه میراث معنوی جهان در سازمان یونسکو به ثبت رسید این شهر دارای بناهای تاریخی و مذهبی بسیاری است که قابلیت گردشگری دارند. طبیعت نیشابور نیز از مراکز گردشگری در خراسان و ایران است. نیشابور از شهرها و پایتخت‌های قدیمی ایران است و اکنون از نگاه جمعیتی، یکی از شهرهای پرجمعیت استان خراسان رضوی و ایران است و یکی از فعال‌ترین شهرهای استان خراسان رضوی در صنعت و اقتصاد است و دومین قطب صنعتی استان‌های خراسان به شمار می‌رود.

مسافت شهر نیشابور از راه جاده ۴۴ با مشهد ۱۲۴ کیلومتر، تا تهران ۷۶۸ کیلومتر و تا فیروزه (نزدیکترین مرکز شهرستان به نیشابور از راه جاده) ۱۵ کیلومتر است. همچنین شهر کاشمر در ۱۳۰ کیلومتری جنوب نیشابور واقع شده است. نزدیک‌ترین پایتخت به نیشابور، عشق‌آباد، پایتخت کشور ترکمنستان با فاصله حدود ۱۹۰ کیلومتر است. با افتتاح ایستگاه قطار نیشابور در اول مرداد سال ۱۳۳۵ شمسی توسط محمد رضا پهلوی، این شهر به راه‌آهن سراسری ایران متصل گشت.

اقتصاد شهرستان نیشابور برپایه کشاورزی، دام‌پروری و صنایع استوار است. مهم‌ترین فرآورده‌های آن گندم، جو، ذرت، پنبه، باقلا، صیفی‌جات، میوه‌های گوناگون و فرآورده‌های دامی است. در شهر نیشابور کشاورزی شهری به صورت محدود و در شهرستان نیشابور کشاورزی صنعتی و سنتی رایج است. از ۸۳ نوع محصول تولیدی استان خراسان رضوی، ۷۶ نوع آن در نیشابور کشت می‌گردد و این شهرستان در تولید ۴۷ محصول رتبه اول تا سوم استان را دارا است. [۴۹] کاریزها، مهم‌ترین منابع آبی و یکی از نشانه‌های ویژه نیشابور هستند که امروزه نیز اهمیت خود را حفظ کرده‌اند

دیدنی های نیشابور

آرامگاه حکیم عمر خیام نیشابوری

خواجه امام حجت الحق حکیم عمر بن ابوالفتح عمر بن ابراهیم خیامی مشهور به خیام، ریاضی دان، فیلسوف، منجم، شاعر و یکی از بزرگترین دانشمندان و از مفاخر ملی ایران است که در دوازدهم محرم الحرام سال ۴۳۹ هجری قمری در نیشابور متولد و در سال ۵۲۷ هجری قمری دارفانی را وداع گفت. شهرت خیام در دنیا بیش از آنکه مدیون اندیشه های شگرف این حکیم فرزانه در ریاضیات باشد تحت تاثیر رباعیات دلنشین وی است.

خیام اغلب به تدریس حکمت و مطالعه در علوم ریاضی اشتغال داشته است و گاه اشعاری می سروده، که از جمله آثار او رساله هایی در جبر و مقاله (جبر خیام)، فی شرح ما اشکل من مصادرات اقلیدس، مختصری در طبیعیات، در وجود و چند رساله دیگر از جمله نوروژنامه می باشد. آرامگاه این فیلسوف در پنج کیلومتری شرق نیشابور در مجاورت امامزاده محمد محروق (ع) و در باغی دلنشین و مصفا قرار دارد. این بنا که الهام گرفته از اشکال هندسی می باشد در ادوار مختلف دستخوش تغییر و تخریب گردید تا آنکه ۱۳۴۱ هجری شمسی توسط انجمن آثار ملی ایران طراحی و ساخته شد.

آرامگاه شیخ فرید الدین عطار نیشابوری

فریدالدین محمد بن ابراهیم عطار نیشابوری در سال ۵۴۰ هجری قمری در قریه کدکن از توابع نیشابور قدیم پا به عرصه وجود نهاد. عطار از کودکی اهل درد و عرفان بود و

در دوران زندگی خود محضر بسیاری از مشایخ را دریافت . او قسمتی از عمر خود را به رسم سالکان طریقت در سیر و سفر گذراند. عطار از نظر کثرت آثار ادبی و عرفانی در شمار پرکارترین مشاهیر ایران زمین به شمار می رود. تذکره الاولیاء، منطق الطیر، الهی نامه، اسرار نامه و بسیاری از آثار منحصر بفرد دیگر از جمله تالیفات اوست. عطار در سال ۶۱۸ هجری قمری به دست سپاهیان وحشی مغول به شهادت رسید. نخستین بنای آرامگاه عطار اندکی بعد از شهادت او توسط قاضی القضاة یحیی بن صاعد از بزرگان نیشابور ساخته شد، سپس امیر علی شیر نوایی وزیر سلطان حسین بایقرا عمارتی دلگشا بر روی آرامگاه عطار بنا کرد و در سال ۱۳۱۴ هجری شمسی انجمن آثار ملی اقدام به کلشیکاری و مرمت و تزیین آن نمود.

آرامگاه کمال الملک

محمد غفاری فرزند میرزا بزرگ کاشانی ملقب به کمال الملک یکی از استادان برجسته و مطرح نقاشی ایران بود که در زمان مظفرالدین شاه می زیست و در سال ۱۳۲۹ هجری قمری به کمک حکیم الملک مدرسه صنایع مستظرفه را تاسیس کرد و به پرورش استعدادها همت گماشت . وی پیوسته می گفت من هر قدر به شاگردانم هنر آموختم خود نیز از آنان چندان فراگرفتم. مخالفت های متقابل مدرسه و کشمکش های دولت با مرحوم استاد و اولیای فرهنگ و معارف وقت چنان شدید شد که در نهایت مجبور به استعفا از ریاست مدرسه گردید و متعاقب آن چندی بعد در ۲۲ اردیبهشت ۱۳۰۷ به ملک خود در حسین آباد نیشابور رفت و تا آخر عمر در آنجا ماندگار شد و سرانجام در سال ۱۳۱۹ هجری شمسی به دیار باقی شتافت و در جوار شیخ عطار به خاک سپرده شد.

کاروانسرای شاه عباسی

قدمت این بنا مربوط به دوره صفویه بوده و در دوره قاجاریه و اوایل دوره پهلوی به عنوان محل نگهداری فقرا و ایتام استفاده می شده است هم اکنون کاروانسرای مزبور به عنوان مرکز عرضه صنایع دستی و موزه حیات وحش مورد استفاده قرار گرفته که اغلب صنایع دستی و سوغات نیشابور در این بخش به گردشگران عرضه می شود. نوع بنای فوق، چهار ایوانی با پلان مربع شکل و یک حیاط مرکزی می باشد که ۲۴ حجره پیرامون حیاط

قرار دارد.

بازار سرپوشیده

این بنا از جمله بازارهای منحصر بفرد در استان خراسان است که قدمت آن به دوره صفویه می رسد این بازار تنها قسمت باقیمانده از بازار بزرگی است که از حوالی دروازه مشهد شروع و به دروازه عراق منتهی می شده و متأسفانه بخش اعظم آن از بین رفته است در داخل این بازار تعدادی سرا، کاروانسرا، تیمچه و حمام قرار دارد.

باغ و عمارت امین الاسلامی

این خانه - باغ در گذشته متعلق به مرحوم ابوالحسن امین الاسلامی بوده و امروزه در خیابان امام خمینی (ره) در مجاورت باغ ملی نیشابور واقع گردیده است . بنای واقع در میان باغ با زیربنای تقریبی ۱۲۰۰ مترمربع در دو طبقه ساخته شده و فضاهایی نظیر سالن مرکزی، اتاقها، پیش خوان ستون دار، سردابه و غیره در آن دیده می شود. عمارت امین الاسلامی و باغ پیرامون آن با درختان بلند مثمر و غیرمثمر از جمله چنار، کاج شمشاد، توت، گردو و ... در

زمان پهلوی ساخته شده و الگویی از هنر باغ سازی اصیل ایرانی است.

بقعه امامزاده محمد محروق (ع)

محمدبن زیدبن علی بن الحسین (ع) از نوادگان امام سجاد (ع) در نیشابور به فرمان خلیفه عباسی در سال ۲۰۰ هجری قمری به شهادت رسید و پیکر پاکش به دستور بیدادگران سوزانده شد. آرامگاه این امامزاده در فاصله دو کیلومتری شهر نیشابور در مجاورت مرقد

شاعر نامی ایران خیام نیشابوری قرار دارد بارگاه مقدس امامزاده محروق به دلیل اسناد روایی معتبر و توجه داشتن فقهای بزرگ به این امامزاده در همه ایام مملو از حضور عاشقان اهل دل اعم از زایر و مجاور می باشد.

مجموعه مذهبی، تاریخی قدمگاه رضوی

شادمانه ترین لحظات پرغرور و سرخوشانه ترین اوراق تاریخ نیشابور در دویستمین سال هجرت نبوی با قلمدان های گوهرآگین مردم این سامان رقم خورد و آن هنگامی بود که نیشابور هشتمین خورشید ولایت، حضرت امام رضا (ع) را چونان نگین انگشتری در میان گرفت . روستای سرخک یا حمراء یا ده سرخ آن ایام و قدمگاه امروز یادمان افتخار آمیز لحظه های متبرکی است که آن امام همام، نماز ظهر را در این محل اقامه و گلبانگ تکبیر را در زیر آسمان فیروزه گون نیشابور طنین انداز نمودند.

آرامگاه بی بی شطیبه

شطیبه زنی بود از قبیله قدیسان و هم تبار با پروا پیشگان که به پایمردی، خلوص، ناب اندیشی و دینمندانگی زیستن معروف بود . وی در نیشابور قرن دوم هجری به عنایت و کرامت ویژه هفتمین خورشید امامت و ولایت حضرت امام موسی کاظم (ع) جاویدان شد. جایگاه رفیع این بانوی پرهیزگار به حدی است که مسلمانان از اقصی نقاط به ویژه کشورهای حاشیه خلیج فارس به زیارت شخصیت والا و با فضیلتش نایل می گردند.

بقعه امامزاده حسین اصغر (ع)

بقعه شاهزاده حسین اصغر (ع) از فرزندان چهارمین امام همام حضرت علی بن حسین (ع) بر بلندای کوهی در نزدیکی روستاهای برزنون و گرماب واقع در ۶۰ کیلومتری شمال غربی نیشابور قرار دارد که همه ساله میعادگاه خیل بی شمار زائران آن حضرت در فصل های بهار و تابستان می باشد.

آرامگاه فضل بن شاذان

این فقیه عالیقدر یکی از متکلمان و متفکران بزرگ تشیع و از مشعل داران فقه جعفری در خراسان بود که امارت و ولایت ائمه بزرگوار امام محمد تقی (ع) و امام علی النقی (ع) و امام حسن عسگری (ع) را درک نموده و معروف به صحابی حضرتشان می باشد . وی به سال ۲۶۱ هجری قمری وفات نمود و در هنگام حیات ۱۸۰ کتاب در موضوعات مختلف به رشته تحریر درآورده که حدود ۴۸ عنوان از آثار مکتوب ایشان موجود می باشد. با توجه به اینکه فضل بن شاذان دارای مقام علمی و مذهبی بالایی می باشد و به ویژه اینکه مورد توجه خاص امام حسن عسگری (ع) بوده است لذا در میان مسلمانان به خصوص شیعیان و اردتمندان به ساحت مقدس اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) جایگاه قابل احترامی دارد . آرامگاه فضل بن شاذان در شش کیلومتری شرق نیشابور قرار دارد.

مسجد جامع نیشابور

این مسجد یکی از بناهای با ارزش دوره تیموری است که به سال ۸۹۹ هجری توسط پهلوان علی کرخی فرزند بایزیدی کرخی ساخته شد . این مسجد چهار ایوانی دارای ۳ مدخل ورودی و خروجی است که در سمت شمال، شرق و غرب مسجد قرار دارند و مسجد را به محلات قدیمی شهر ارتباط می دهند. بر روی دو پایه ایوان ورودی مسجد دو قطعه سنگ دارای کتیبه با تاریخ ۱۰۲۱ هجری قمری نصب شده است . این اثر ارزشمند در قهرست آثار ملی ایران ثبت گردیده است.

مناطق دیدنی نیشابور

به دلیل وجود ارتفاعات بینالود در شمال شهرستان نیشابور ییلاقات مصفا و دل انگیز زیادی در حاشیه جنوبی این ارتفاعات وجود دارد که از جذابیت فوق العاده ای برخوردار بوده و وجود آب فراوان در این ییلاقات، باغات و مزارع بسیار زیبا و جذابی را پدید آورده که پذیرای خیل عظیم مسافران و گردشگران در فصول مختلف سال می باشد. از جمله این ییلاقات می توان به ییلاقات درود، خروین، گرینه، چناران، آبشار بار، برف ریز، صومعه، کلیدر، بوژان، غار، رود، میرآباد، حصار و دیزباد نام برد.

اردوگاه بین المللی شهید رجایی باغروود

این اردوگاه که با گنجایش بیش از پنج هزار نفر و چندین هکتار مساحت، مقام دوم اردوگاه های کشور را داراست، از مناطق زیبا و بسیار دل انگیز دامنه ارتفاعات بینالود می باشد. اردوگاه باغروود دارای امکانات فرهنگی، رفاهی و جاذبه هایی از جمله سد بزرگ خاکی، دریاچه قایقرانی، دریاچه پرورش ماهی، هواپیمای گلایدر، مزارع زعفران واحد زنبورداری و تولید عسل، باغات میوه، فضای سبز، استادیوم ورزشی، سالن آمفی تئاتر، میادین ورزشی روباز، آب نماها و مرکز پرورش گل و گیاه و سایر قسمتها می باشد.

مسجد چوبین

این مسجد که در ایران و جهان منحصر بفرد می باشد، ۲۰۰ مترمربع زیربنا دارد و در ساختمان آن حدود ۱۳ تن از انواع چوبهای صنعتی به کار رفته و کاملاً با تکنیک ها و استانداردهای روز جهان مطابقت دارد به طوری که با وجود ساختمان چوبی در مقابل زلزله هایی با قدرت ۷ تا ۸ درجه در مقیاس ریشتر مقاومت کرده و در صورت مراقبت از آن تا صدها سال سالم باقی خواهد ماند. این مسجد دارای دو مناره به ارتفاع ۱۳ متر و شامل کتابخانه، موزه، رستوران، آلاچیق، ناوایی، آشپزخانه، وضوخانه و سوئیت می باشد که همگی از چوب

است. مجتمع فرهنگی، سیاحتی، اقامتی دهکده چوبین در جاده اسحاق آباد (پنج کیلومتر بعد از آرامگاه فضل بن شاذان) در جوار روستای محمد آباد واقع گردیده است.

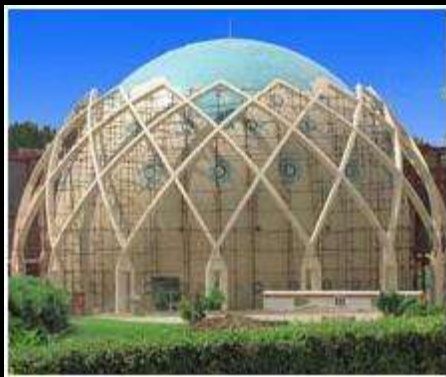

روستای بوژان

یکی از مناطق زیبا و مصفای دامنه بینالود روستای بوژان می باشد که در شش کیلومتری شمال شرقی شهر و در مسیر جاده نیشابور به مشهد قرار دارد. این روستای تاریخی که از سوی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور به عنوان یکی از روستاهای هدف گردشگری ایران و مناطق مهم جذب توریست و گردشگر معرفی شده است دارای باغهای دلنشین، رودخانه ای پرآب و مناظری بدیع و زیبا می باشد که نظر هر بیننده ای را به خود جلب می کند.

افلاک نمای خیام

افلاک نمای حکیم عمر خیام یکی از بزرگترین طرح های علمی و نجومی کشور محسوب می شود. مجموعه اخترشناسی و افلاک نمای خیام که دارای طراحی علمی، فرهنگی و گردشگری با زیربنای بیش از یازده هزار مترمربع و در محوطه ای بالغ بر ۸۰ هزار مترمربع در حال احداث می باشد، ویژگی های کاملاً منحصر بفرد و خاصی دارد که قطعاً در سطح کشور بی نظیر است و در سطح نمونه های مطرح جهانی از جهت ویژگی های معماری ایرانی، اسلامی یقیناً نمونه ای مثال زدنی در میان افلاک نماهای بزرگ دنیا خواهد بود. قطر کره افلاک نما ۳۰ متر

و ارتفاع آن ۲۷ متر از کف و ظرفیت آن ۲۷۰ نفر می باشد، علت طراحی این مجموعه در چنین ابعادی بزرگ، در درجه اول اهمیت شخصیت والای حکیم عمر خیام نیشابوری و تأثیر بی بدیل وی در تاریخ نجوم و ریاضی جهان است که طبعاً هر مجموعه مرتبط با نام بزرگ این دانشمند عظیم الشان می باید در بردارنده عظمت این شخصیت باشد انگیزه بعدی در اقدامی چنین سترگ همت والا و علاقه و مشارکت صمیمانه مردم فرهنگ دوست نیشابور، شخصیت های علمی و رجال فرهنگی، سیاسی نیشابور و کشور در داخل و خارج بوده است.

سوغات نیشابور

در زمان « ابوسعید ابوالخیر » و « قشیری » اهمیت اقتصادی نیشابور و تحفه هایی که از این شهر می بردند چنان بود که پیایی، قافله ای با انواع مال التجاره وارد شهر می شد و با انواع صنایع مردم این شهر از جمله « نسیج پنبه ای » و « ابریشمین » و دیگر چیزها خارج می شد. هم اکنون با وجود معادن فیروزه در این شهر، که از بهترین فیروزه های جهان است، این سنگ گرانبها در شمار سوغاتی است که از نیشابور به سراسر جهان می رود. « ریواس » نیز از دیگر سوغات آن است که گیاهی خودرو بوده و در فصل بهار بر دامنه کوهستانها می روید. از آن می توان مربا، شربت، خورش و ... تهیه کرد.

